

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.109g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a pct. 23 alineatul trei din
Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016

CHIȘINĂU

27 iulie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 26 iulie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 27 iulie 2018 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a pct. 23 alineatul trei din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, ridicată de către dna avocat Elena Garaz, în dosarul nr. 3a-117/18, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 26 iulie 2018 de către dna judecător Elena Grumeza de la Curtea de Apel Bălți, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 4 mai 2017, S.R.L. „Rikipal” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord, solicitând anularea actelor de inspecție din 23 februarie 2017, 24 februarie 2017 și 25 februarie 2017 și recalcularea valorii taxei vamale stabilite de către postul vamal. Pe 15 februarie 2018, instanța de judecată a respins cererea ca nefondată.

4. Pe 4 iunie 2018, S.R.L. „Rikipal” a formulat un apel, solicitând anularea hotărârii Judecătoriei Bălți.

5. Pe 22 iunie 2018, dna avocat Elena Garaz a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a pct. 23 alineatul trei din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016.

6. Prin încheierea din 17 iulie 2018, Curtea de Apel Bălți a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 126

Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

[...]

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

[...]”

8. Prevederile relevante ale Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, sunt următoarele:

„23. În vederea aplicării art. 11 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la tariful vamal se ia în considerare următoarele:

1) în cazul în care transportarea se efectuează cu diferite tipuri de transport, se iau în calcul cheltuielile pentru fiecare tip de transport;

2) atunci când mărfurile sunt facturate la un preț unic franco destinație, cheltuielile aferente transportului în Republica Moldova nu se deduc din acest preț;

3) în cazul în care transportul este gratuit sau este asigurat de către cumpărător, cheltuielile de transport până la locul de introducere se calculează potrivit tarifelor prevăzute la pct.24, practicate pentru același tip de transport, și se includ în valoarea în vamă. În lipsa a astfel de informații tariful este calculat în baza datelor privind cheltuielile de transportare declarate anterior pentru același mod de transport, distanța parcursă și cantitatea (volumul) transportată;

4) atunci când declarația vamală în detaliu cuprinde mai multe articole, cheltuielile pentru transportul, încărcarea, descărcarea, reîncărcarea, transbordarea mărfurilor se repartizează direct proporțional la greutatea brută a mărfii;

5) cheltuielile pentru asigurarea mărfurilor se repartizează direct proporțional la valoarea acestora.”

„24. Organul administrației publice centrale în domeniul transportului și/sau instituțiile specializate în domeniu prezintă semestrial Serviciului Vamal tarifele existente aplicate pentru diverse moduri de transport.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile contestate, care se referă la faptul că tariful este calculat în baza datelor privind cheltuielile de transportare declarate anterior pentru același mod de transport, permit o interpretare dublă în sensul comparării cu prețul mediu cerut de transportatorii profesioniști pe piața transporturilor sau al comparării cu costul efectiv al unui asemenea transport, cu același mijloc de transport al aceluiași declarant.

10. În opinia autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare dispozițiilor articolelor 46 și 126 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dna avocat Elena Garaz în dosarul nr. 3a-117/18, pendinte la Curtea de Apel Bălți, este formulată de către subiectul abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie pct. 23 alineatul trei din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016.

15. Curtea constată că autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile contestate sunt contrare prevederilor articolelor 46 și 126 din Constituție.

16. Curtea notează că pct. 23 alineatul trei din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor stabilește că, în cazul în care transportul este gratuit sau este asigurat de către cumpărător,

cheltuielile de transport până la locul de introducere se calculează potrivit tarifelor prevăzute la pct. 24, practicate pentru același tip de transport și se includ în valoarea în vamă. În lipsa a astfel de informații, tariful este calculat în baza datelor privind cheltuielile de transportare declarate anterior pentru același mod de transport, distanța parcursă și cantitatea (volumul) transportată.

17. Potrivit pct. 24 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, organul administrației publice centrale în domeniul transportului și/sau instituțiile specializate în domeniu prezintă semestrial Serviciului Vamal tarifele existente aplicate pentru diverse moduri de transport.

18. Curtea menționează că prin Hotărârea nr. 14 din 22 mai 2018 a supus controlului constituționalității textul „practicate pentru aceleași moduri de transport” de la pct. 8 alineatul al treilea din Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002 (abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor). Curtea a reținut că problema ridicată era dacă textul „practicate pentru aceleași moduri de transport” presupune existența unei definiții clare, astfel încât declarantul să poată deduce în mod rezonabil baza de calcul al cheltuielilor de transport incluse în valoarea în vamă (§ 42).

19. În hotărârea menționată, Curtea a notat că formula „pentru aceleași modalități de transport” poate presupune fie o comparație cu prețul mediu cerut de transportatorii profesioniști pe piața transporturilor, fie o comparație cu costul efectiv al unui asemenea transport, cu același mijloc de transport. De asemenea, Curtea a notat inclusiv faptul că declaranții care sunt și proprietari de nave maritime pot suporta cheltuieli mai mici la transportarea mărfurilor care le aparțin, în comparație cu prețul impus de transportatorii profesioniști, costul transportului fiind unul mai redus. El poate fi mai mic și decât costul suportat de alți întreprinzători, care dețin mijloace de transport de același tip. Astfel, Curtea a observat că dispozițiile contestate atunci permiteau interpretări diferite. Nu exista o bază de calcul al cheltuielilor de transport al mărfii. Din acest motiv, persoanele în discuție nu puteau deduce, în mod rezonabil, care sunt cheltuielile de transport al mărfii și, prin urmare, acțiunile care puteau angaja răspunderea lor (§ 49, § 50).

20. Curtea menționează că Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, stabilește că, în cazul în care transportul este gratuit sau este asigurat de către cumpărător, cheltuielile de transport până la locul de introducere **se calculează potrivit tarifelor prevăzute la pct. 24**, practicate pentru același tip de transport, și se includ în valoarea în vamă. Așadar, potrivit prevederilor pct. 24 din Regulament, organul administrației publice centrale în domeniul transportului și/sau instituțiile specializate în domeniu

prezintă semestrial Serviciului Vamal **tarifele existente aplicate pentru diverse moduri de transport.**

21. Prin urmare, Curtea notează că, spre deosebire de Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016 conține norme previzibile, sub aspectul ridicat de prezenta sesizare. Acest Regulament nu ridică, în prezenta cauză, probleme care să afecteze în mod disproporționat drepturile fundamentale invocate în sesizare, din perspectiva controlului de constituționalitate. Faptul că Guvernul a fixat tarife pentru diverse moduri de transport se explică tocmai prin dezideratul eliminării arbitrarului din procedurile vamale.

22. De asemenea, Curtea menționează că sesizarea cuprinde argumente care țin de modul de aplicare a prevederilor punctelor 23 și 24 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, fapt care nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de legalitate, putând fi rezolvată în fața instanțelor de contencios administrativ.

23. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a pct. 23 alineatul trei din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, ridicată de către dna avocat Elena Garaz, în dosarul nr. 3a-117/18, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 27 iulie 2018

DCC nr. 92

Dosarul nr. 109g/2018